

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 29.10.2004
KOM(2004) 730 lõplik

2004/0256 (COD)

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

millega muudetakse nõukogu direktiivi 77/91/EMÜ aktsiaseltside asutamise ning nende kapitali säilitamise ja muutmise osas

SEC(2004) 1342

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU KONTEKST

1.1. ETTEPANEKU PÕHJUS JA EESMÄRGID

1976. aastal võeti vastu teine äriühinguõiguse direktiiv,¹ et kooskõlastada aktsionäride ja kolmandate isikute huvide kaitseks aktsiaseltside suhtes kohaldatavaid siseriiklikke norme järgmistes valdkondades: äriühingute asutamine, aktsiakapitali minimaalse suuruse nõue, kasumi aktsionäride vahel jaotamine, aktsiakapitali suurendamine, aktsiakapitali vähendamine.

Direktiivi üldine eesmärk on seega kehtestada tingimused, mis tuleb täita, et tagada äriühingu aktsiakapitali säilitamine võlausaldajate huvides. Veel on selle eesmärgiks vähemusaktsionäride kaitsmine ja direktiivis on väljendatud põhimõtet, et aktsionäre tuleb võrdsetel asjaoludel kohelda võrdselt.

Käesoleva direktiivi muutmisettepaneku eesmärk on lihtsustada aktsiaseltside kapitaliga seotud meetmeid. Seda püütakse teha, võimaldades liikmesriikidel teatavatel tingimustel kaotada eriaruandlusnõuded, teatavatel tingimustel lihtsustada konkreetsete muudatuste tegemist omandilises kuuluvuses ning näha teatavatel asjaoludel aktsiakapitali vähendamise kontekstis ette põhiosas ühtlustatud võlausaldajate huvide kaitsmise kord.

Tänu sellele peaks äriühingutel avanema võimalus, arvestades aktsiakapitali suurust, aktsiakapitali struktuuri ja omandilist kuuluvust, reageerida kiiresti ning vähem kulukalt ja aeganõudvalt nende jaoks asjaomastel turgudel toimuvatele arengutele. Selle tulemusena peaks see kavandatav teise direktiivi ajakohastamine aitama kaasa äritegevuse tõhususe ja konkurentsivõime suurendamisele, ilma et vähendaks aktsionäridele ja võlausaldajatele pakutavat kaitset, nagu on ette nähtud komisjoni teatises² nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Äriühinguõiguse ajakohastamine ja äriühingute juhtimise parandamine Euroopa Liidus – edasiliikumisploaan”.

1.2. ÜLDINE KONTEKST

Komisjoni poolt 1998. aasta oktoobris algatatud siseturualaste õigusaktide lihtsustamisprotsessi (*Simplification of the Legislation on the Internal Market – SLIM*) neljanda etapi kontekstis avaldas äriühinguõiguse töörühm 1999. aasta septembris aruande esimese ja teise äriühinguõiguse direktiivi lihtsustamise kohta.³

¹ Teine nõukogu direktiiv, 13. detsember 1976, tagatiste kooskõlastamise kohta, mida liikmesriigid äriühingu liikmete ja kolmandate isikute huvide kaitseks EMÜ asutamislepingu artikli 58 teises lõigus tähendatud äriühingutelt nõuavad seoses aktsiaseltside asutamise ning nende kapitali säilitamise ja muutmisega, et muuta sellised tagatised ühenduse kõigis osades võrdväärseteks (77/91/EMÜ), ELT L 26, 31.1.1977, lk 1, viimati muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga (ELT L 236, 46. köide, 23.9.2003).

² Komisjoni dokument KOM(2003) 284 lõplik.

³ Äriühinguõiguse SLIM-töörühma soovitusel esimese ja teise äriühinguõiguse direktiivi lihtsustamise kohta, september 1999.

See aruanne sisaldas soovitusi valdkondade kohta, mida saaks lihtsustada. Peamistes teise direktiiviga seotud soovitustes oli rõhutatud näiteks vajadust kaotada teatavate tingimuste korral mõningatel juhtudel (aktsiate väljalaskmine mitterahalise sissemakse eest; eesõiguse välistamine) aruandlusnõuded, lisaks sellele vajadust lihtsustada äriühingutel oma aktsiate omandamist, lihtsustada äriühingul finantsabi andmist selle aktsiate omandamiseks kolmanda isiku poolt ning vajadust lihtsustada äriühingu aktsiakapitali omandilise kuuluvuse korraldamist.

Komisjon märkis aruandes Euroopa Parlamendile ja nõukogule,⁴ et toetab peamiste teise direktiiviga seotud soovitude üldist eesmärki ja uurib edasi, kuidas teist direktiivi vastavalt kõige paremini muuta.

Vastavalt aruandele äriühinguõiguse ajakohase reguleeriva raamistiku kohta Euroopas (mille avaldas 2002. aasta novembris äriühinguõiguse ekspertide kõrgetasemeline rühm) oli enamik SLIM-rühma ettepanekuid tõepoolest rakendamist väärt. Lisaks sõnastas kõrgetasemeline rühm mõned lisasoovitused teise direktiivi tänapäevastamiseks.

Seetõttu on komisjon pidanud ettepanekut muuta teist direktiivi nende soovitude kohaselt lähiaja prioriteediks kooskõlas eespool nimetatud teatise lisaga 1, milles kutsutakse teist direktiivi SLIM-soovituste ning kõrgetasemelise rühma eespool nimetatud aruandes tehtud täienduste põhjal lihtsustama direktiiviga („SLIM-Plus”).

1.3. ETTEPANEKU VALDKONNAS OLEMASOLEVAD SÄTTED

Aktsiaseltsi kapitaliga seotud meetmete osas, mida käesoleva ettepaneku kohaselt lihtsustama hakatakse, on peamised nõuded sätestatud praegu teises direktiivis järgmiselt:

- aktsiaid ei tohi välja lasta nende nimiväärtusest või kui nimiväärtus puudub, siis arvestuslikust nimiväärtusest madalama hinnaga. See keeld kehtib eranditult kõikide aktsiate väljalaskmise kohta, mitte ainult esimese aktsiate väljalaskmise kohta äriühingu asutamisel. See ei tähenda, et järgmistel kordadel ei tohiks aktsiaid välja lasta eelmisel väljalaskmisel kasutatust madalama nimiväärtuse või arvestusliku nimiväärtusega, kuni hind, millega uusi aktsiaid välja lastakse, vastab eespool nimetatud kohustusele;
- aktsiate väljalaskmist mitterahalise sissemakse eest peab hindama üks või mitu sõltumatut eksperti;
- äriühingu aktsiakapitali omandilise kuuluvuse ümberkorraldamiseks, kui see on üldse võimalik, tuleb põhimõtteliselt anda eelnev luba põhikirjaga, asutamislepinguga ja/või üldkoosoleku poolt;
- äriühingu poolt oma aktsiate omandamise ainult teatavaks perioodiks ja ainult teatud osas aktsiakapitalist peab põhimõtteliselt heaks kiitma üldkoosolek;
- äriühingu finantsabi selle aktsiate omandamiseks kolmanda isiku poolt on võimalik ainult väga piiratud juhtudel ja ainult teatava piirini;

⁴ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule – SLIMi neljanda etapi tulemused, 4. veebruar 2000 (KOM(2000) 56).

- eesõiguse välistamise aktsiakapitali suurendamisel rahalise sissemakse eest peab heaks kiitma üldkoosolek ja haldus- või juhtorgan peab esitama kirjaliku aruande;
- aktsiakapitali vähendamise osas sätestavad liikmesriigid, millistel tingimustel saavad võlausaldajad kasutada õigust saada piisav tagatis.

1.4. SARNASUSED VÕI ERINEVUSED OLEMASOLEVATE SÄTETE VÕI ÕIGUSAKTIDEGA

Arvestades sarnasusi ja erinevusi ühelt poolt käesoleva ettepaneku artiklite 39a ja 39b ning teiselt poolt ülevõtmispakkumisi käsitleva direktiivi 2004/25/EÜ sätete vahel, mis on seotud põhiaktsionäride aktsiate ülevõtmisõiguse ja vähemusaktsionäride müügiõigusega, on ettepanekus selgelt väljendatud, et viimased on direktiivi 2004/25/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate ülevõtmispakkumiste kontekstis esimeste suhtes ülimuslikud.

1.5. JÄRJEPIDEVUS TEISTE POLIITIKATEGA

Oma teatistes nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Äriühinguõiguse ajakohastamine ja äriühingute juhtimise parandamine Euroopa Liidus – edasiliikumisploaan” (avaldatud 2003. aasta mais)⁵ leidis komisjon, et teise direktiivi lihtsustamine eespool punktis 1.2 nimetatud ettepanekute ja soovitude põhjal aitaks märkimisväärselt kaasa äritegevuse tõhususe ja konkurentsivõime suurendamisele, ilma et vähendaks aktsionäride ja võlausaldajate kaitset.

Sellest tulenevalt nimetati eespool nimetatud teatistes asjakohast ettepanekut direktiivi kohta, millega muudetakse teist äriühinguõiguse direktiivi, äriühinguõiguse üheks kõige olulisemaks tänapäevastamiseks, mis tuleks ellu viia lähimal ajal.

Lisaks sellele aitab käesolev ettepanek seoses eesmärgiga lihtsustada ja vähendada äriühingute halduskoormust kaasa komisjoni 2003. aasta veebruari tegevusraamistiku „Ühenduse õigustiku ajakohastamine ja lihtsustamine”⁶ rakendamisele. See algatus on üks paljudest meetmetest komisjoni 2002. aasta juuni õigustiku reguleerimise parendamisalgatuse raames,⁷ mis vastab näiteks eesmärgile parandada reguleerivat keskkonda, milles ettevõtted tegutsevad, et suurendada konkurentsivõimet kui üht Lissaboni strateegias paika pandud eesmärki.

2. HUVITATUD POOLTEGA KONSULTEERIMISE TULEMUSED JA MÕJU HINDAMINE

2.1. ASJATUNDJATE ARVAMUSE KÜSIMINE JA KASUTAMINE

Ettepaneku peamised sätted põhinevad äriühinguõiguse töörühma 1999. aasta septembri soovitusel, mis anti 1998. aasta oktoobris komisjoni algatatud siseturualaste õigusaktide lihtsustamisprotsessi (SLIM) neljanda etapi kontekstis.

⁵ Vt komisjoni dokumenti KOM(2003) 284 lõplik.

⁶ KOM(2003) 71; vrd ka sellega seotud esimest ja teist eduaruannet: KOM(2003) 623 ja KOM(2004) 432

⁷ KOM(2002) 278

Nimetatud rühm kohtus 1999. aastal kolmel korral ja koosnes liikmesriikide ametnikest, äriühinguõigusega tegelevatest juristidest ja teadlastest.

SLIM-rühma soovitusi seoses teise direktiiviga ja nende praktilist mõju arutati seejärel liikmesriikide äriühinguõiguse ekspertidega 2000. aasta juuni ja 2001. aasta märtsi kohtumistel. Nende arutelude põhjal selgus, et peamisi teise direktiiviga seotud soovitusi toetati, ent mitmed tehnilised küsimused vajasisid põhjalikumat kaalumist.

Kui komisjon moodustas 2001. aasta septembris äriühinguõiguse kõrgetasemelise rühma, peeti kohaseks lisada rühma mandaati ülesanne kaaluda täiendavalt äriühingu eeskirjade võimalikku lihtsustamist, arvestades SLIM-rühma aruannet teise direktiivi kohta.

2.2. KONSULTATSIOONID

Pärast laiema avalikkusega konsulteerimist, mida kõrgetasemeline rühm tegi näiteks seoses võimalike lähenemisviisidega Euroopa aktsiakapitalikorra reformimisele (algatati 2002. aasta teises kvartalis), kinnitas see oma aruandes äriühinguõiguse ajakohase reguleeriva raamistiku kohta Euroopas (avaldati 2002. aasta novembris), et enamik SLIM-rühma ettepanekuid, kõrgetasemelise rühma poolt mõnevõrra muudetuna, on tõepoolest rakendamist väärt.

Komisjoni lähenemisviisi teise direktiivi lihtsustamisele, mida on mõjutanud eespool nimetatud ekspertrühmad ja nimetatud konsultatsioonid ning mida on seejärel kirjeldatud eespool nimetatud komisjoni teatises, on tugevalt toetanud suur enamik selle teatisega seoses avalikkuse konsulteerimisele vastanuist.

2.3. MÕJU HINDAMINE (VT KA 1. LISA)

Teist direktiivi kohaldatakse aktsiaseltside suhtes kogu ELis. Kaks kavandatud muudatust on seotud ainult börsiettevõtetega (artiklid 39a ja 39b; artikli 29 lõige 5a). Ettevõtlussektorite, ettevõtete suuruse või ühenduse geograafiliste piirkondade vahel praegu vahet ei tehta.

Seoses mõne muudetud või vastlisatud sättega, nagu artiklid 39a ja 39b ning artikli 32 lõige 1, sisaldab ettepanek sätteid, mille liikmesriigid peavad kohustuslikus korras oma siseriiklikku õigusesse üle võtma. Teiste sätete osas muudetakse liikmesriikide ülevõtmisvõimalusi siseriiklikku õigusesse, näiteks artikli 19 lõige 1 ja artikli 29 lõige 5a, või luuakse uued ülevõtmisvõimalused, näiteks artiklid 10a ja 10b ning artikli 23 lõige 1 koos artiklitega 23a ja 23b.

Lisaks üldistele rakendusmeetmetele peavad liikmesriigid mõningatel juhtudel direktiivi muudetud sätete kohaselt võtma ka erirakendusmeetmeid, eriti seoses teatavate kaitsemenetlustega.

Aktsiaseltsid saavad siis kasutada käesolevas ettepanekus kavandatud lihtsustusi, olles samal ajal – vajalikel juhtudel – kohustatud täitma tagatiskohustusi, mis kehtestatakse aktsionäride ja kolmandate isikute huvides.

Kasutades aktsiakapitaliga seotud meetmete lihtsustamist, mille võimaldamine on käesoleva ettepaneku eesmärk, peaksid äriühingud suutma reageerida nende jaoks asjaomastel turgudel toimuvatele arengutele kiiremini ning vähem kulukalt ja aeganõudvalt. Selle tulemusena peaks see kavandatud teise direktiivi tänapäevastamine aitama kaasa äritegevuse tõhususe ja konkurentsivõime suurendamisele, ilma et vähendaks aktsionäridele ja võlausaldajatele pakutavat kaitset, nagu on kavandatud komisjoni teatises⁸ nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Äriühinguõiguse ajakohastamine ja äriühingute juhtimise parandamine Euroopa Liidus – plaan liikuda edasi”.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK TAUST

3.1. ÕIGUSLIK ALUS

Käesoleva direktiivi koostamise õiguslikuks aluseks on asutamislepingu artikli 44 lõige 1.

3.2. PROPORTSIONAALSUSE JA SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTE

Aktsiaseltside jaoks kavandatud lihtsustused muudavad vajalikuks ühenduse meetmete tarvitusele võtmise, sest on seotud mitme ühenduse õigusaktiga, mis senini välistavad nende kavandatud lihtsustuste kasutamise aktsiaseltside poolt või piiravad seda. Ettepanek on seetõttu kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

Lisaks sellele ja proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas püüab käesolev ettepanek piirata seadusandlikku tegevust miinimumini, mida peetakse vajalikuks kavandatud lihtsustuste elluviimiseks.

3.3. VAHENDITE VALIK

Kavandatud lihtsustuste elluviimiseks peab ühenduse seaduseandja vältimatult muutma teist äriühinguõiguse direktiivi. Seda saab teha ainult ettepanekuga direktiivi kohta, millega muudetakse teist äriühinguõiguse direktiivi.

4. MÕJU EELARVELE

Eelarvele mõju ette ei nähta.

⁸ Komisjoni dokument KOM(2003) 284 lõplik.

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

millega muudetakse nõukogu direktiivi 77/91/EMÜ aktsiaseltside asutamise ning nende kapitali säilitamise ja muutmise osas

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 44 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,⁹

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹⁰

vastavalt asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetlusele¹¹

ning arvestades järgmist:

- (1) Teises nõukogu 13. detsembri 1976. aasta direktiivis 77/91/EMÜ tagatiste kooskõlastamise kohta, mida liikmesriigid äriühingu liikmete ja kolmandate isikute huvide kaitseks EMÜ asutamislepingu artikli 58 teises lõigus tähendatud äriühingutelt nõuavad seoses aktsiaseltside asutamise ning nende kapitali säilitamise ja muutmisega, et muuta sellised tagatised ühenduse kõigis osades võrdväärseteks¹² on sätestatud nõuded mitmele kapitaliga seotud meetmele, mida need äriühingud võtavad.
- (2) Oma 21. mai 2003. aasta teatises nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Äriühinguõiguse ajakohastamine ja äriühingute juhtimise parandamine Euroopa Liidus – plaan liikuda edasi”¹³ teeb komisjon järelduse, et direktiivi 79/91/EMÜ lihtsustamine aitaks märkimisväärselt kaasa äritegevuse tõhususe ja konkurentsivõime suurendamisele, ilma et vähendaks aktsionäridele ja võlausaldajatele pakutavat kaitset.
- (3) Liikmesriikidel peaks olema võimalus lubada aktsiakapitali mitterahaliste sissemaksete tegemist, ilma et aktsiaseltsid peaksid juhtudel, kui sellise sissemakse väärtuse hindamiseks on olemas selge hindamisalus, kasutama spetsiaalset ekspertarvamust. Sellegipoolest tuleks tagada vähemusaktsionäride õigus nõuda sellist hindamist.

⁹ ELT C [...], [...], lk [...].

¹⁰ ELT C [...], [...], lk [...].

¹¹ ELT C [...], [...], lk [...].

¹² ELT L 26, 31.1.1977, lk 1, viimati muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

¹³ KOM(2003) 284 lõplik.

- (4) Aktsiaseltsidel peaks olema lubatud omandada oma aktsiaid aktsiaseltsi reservkapitali ületavas ulatuses ja tuleks pikendada perioodi, milleks üldkoosolek võib anda loa aktsiate omandamiseks, et suurendada aktsiaseltside tegevuse paindlikkust ja vähendada nende halduskoormust, sest nad peavad kiiresti reageerima turu arengutele, mis mõjutavad nende aktsiate hinda.
- (5) Aktsiaseltsid peaksid saama anda finantsabi nende aktsiate omandamiseks kolmanda isiku poolt aktsiaseltsi reservkapitali ületavas ulatuses, et suurendada paindlikkust aktsiaseltside aktsiakapitali omandistruktuuri muutuste osas. Selle võimalusega seoses tuleb kehtestada tagatiskohustused, et kaitsta direktiivi eesmärgi kohaselt nii aktsionäre kui ka kolmandaid isikuid.
- (6) Aktsiaseltsid peaksid saama teatud tingimustel oma aktsiakapitali suurendada, ilma et peaksid täitma aruandlusnõudeid, mis on seotud aktsionäride eesõiguste piiramise või välistamisega, et vähendada nende börsiettevõtete halduskoormust, kes tahavad olla valmis kiireks aktsiakapitali suurendamiseks.
- (7) Võlausaldajate standardiseeritud kaitse edendamiseks kõikides liikmesriikides peaksid võlausaldajad saama teatavatel tingimustel algatada kohtu- või haldusmenetlust, kui nende nõuete täitmine on aktsiaseltsi aktsiakapitali vähendamise tagajärjel ohus.
- (8) Aktsionäridel, kellele kuulub suur enamus aktsiaseltsi aktsiakapitalist, peaks olema õigus omandada ülejäänud aktsiad piisava hüvitise eest, et võimaldada börsiettevõtete aktsiate sujuvat ja elujõulisemat omandilist kuuluvust. Samuti peaksid ülejäänud aktsionärid saama sellises olukorras omandamist nõuda. Sellegipoolest ei tohiks need õigused mõjutada korda, mida kohaldatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivile 2004/25/EÜ ülevõtmispakkumiste kohta¹⁴.
- (9) Turu kuritarvitamise ärahoidmise tagamiseks peaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi rakendamisel arvestama seda, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiivis 2003/6/EÜ siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta¹⁵ ja komisjoni 29. aprilli 2004. aasta direktiivis 2004/72/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ seoses tunnustatud turutavadega, siseteabe määratlemisega kauba tuletisinstrumentide puhul, insaiderite nimekirjade koostamisega, juhtide tehingutest teatamisega ja kahtlastest tehingutest teatamisega¹⁶ ning komisjoni 22. detsembri 2003. aasta määruses (EÜ) nr 2273/2003, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ seoses tagasiostuprogrammidele ja finantsinstrumentide stabiliseerimisele ettenähtud eranditega¹⁷.
- (10) Seetõttu tuleks direktiivi 77/91/EMÜ vastavalt muuta,

¹⁴ ELT L 142, 30.4.2004, lk 12.

¹⁵ ELT L 96, 12.4.2003, lk 16.

¹⁶ ELT L 162, 30.4.2004, lk 70.

¹⁷ ELT L 336, 23.12.2003, lk 33.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Direktiivi 77/91/EMÜ muudetakse järgmiselt:

Artikkel 1

1. Lisatakse järgmised artiklid 10a ja 10b:

„Artikkel 10a

1. Liikmesriigid võivad otsustada, et ei kohalda artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3, kui haldus- või juhtorgani otsuse kohaselt tehakse mitterahaline sissemakse siirdväärtpaberite näol, nagu need on määratletud direktiivi 2004/39/EÜ* artikli 4 lõike 1 punktis 18, ja kui neid väärtpabereid hinnatakse kaalutud keskmise hinna alusel, millega on nendega kaubeldud ühel või mitmel reguleeritud turul, nagu see on määratletud nimetatud direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis 14, kolme kuu jooksul enne vastava mitterahalise sissemakse tegemist.

**ELT L 145, 30.4.2004, 1 lk.*

Kui seda hinda on siiski mõjutanud erakorralised asjaolud, mis muudaksid märkimisväärselt vara väärtust sissemakse tegemise päeval, kohaldatakse artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3.

2. Liikmesriigid võivad otsustada, et ei kohalda artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3, kui haldus- või juhtorgani otsuse kohaselt tehakse mitterahaline sissemakse varaga, mille õiglase väärtust on juba hinnanud tunnustatud sõltumatu ekspert, ja kui on täidetud järgmised tingimused:
 - (a) hindamise läbi viinud tunnustatud ekspert on saanud sissemakseks kasutatava vara hindamiseks piisava väljaõppe ja omab selleks piisavaid kogemusi;
 - (b) õiglane väärtus määratakse kuupäevaks, millest ei ole vara sissemaksena kasutamise kuupäevani jäänud rohkem kui 3 kuud;
 - (c) hindamine on viidud läbi vastavalt liikmesriigis üldtunnustatud hindamisstandarditele ja -põhimõtetele, mida sissemaksena kasutatava vara puhul kohaldatakse.

Uute oluliste asjaolude ilmnemisel, mis muudaksid märkimisväärselt vara väärtust selle sissemaksena tasumise kuupäeval, tuleb haldus- või juhtorgani algatusel ja vastutusel läbi viia uus hindamine. Nimetatud organ teavitab aktsionäre selliste uute oluliste asjaolude ilmnemisest.

Igal juhul võivad aktsionärid, kellele kuulub kokku vähemalt 5% märgitud aktsiakapitalist, taotleda asjaomase vara uut hindamist ja nõuda hindamist sõltumatu eksperdi poolt, ning sel juhul kohaldatakse artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3.

3. Liikmesriigid võivad otsustada, et ei kohalda artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3, kui haldus- või juhtorgani otsuse kohaselt tehakse mitterahaline sissemakse varaga, mille väärtus tuletatakse eelmise majandusaasta kohustuslikes aruannetes kajastatud konkreetse vara põhjal, tingimusel, et kohustuslikud aruanded on koostatud kooskõlas direktiivi 78/660/EMÜ nõuetega ja neid on auditeeritud kooskõlas direktiiviga 84/253/EMÜ.

Uute oluliste asjaolude ilmnemisel, mis muudaksid märkimisväärselt vara väärtust selle sissemaksena tasumise kuupäeval, tuleb haldus- või juhtorgani algatusel ja vastutusel läbi viia uus hindamine. Nimetatud organ teavitab aktsionäre selliste uute oluliste asjaoluside ilmnemisest.

Igal juhul võivad aktsionärid, kellele kuulub kokku vähemalt 5% märgitud aktsiakapitalist, taotleda asjaomase vara uut hindamist ja nõuda hindamist sõltumatu eksperdi poolt, ning sel juhul kohaldatakse artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3.

Artikkel 10b

1. Kui artiklis 10a viidatud mitterahaline sissemakse tehakse ilma eksperdi aruandeta, peavad isikud ja äriühingud, kellele on viidatud artikli 3 punktis i, või haldus- või juhtorgan esitama lisaks artikli 3 punktis h sätestatud nõuetele registrile avaldamiseks avalduse, mis sisaldab järgmist:
 - (a) kõnealuse mitterahalise sissemakse kirjeldus;
 - (b) selle hinnanguline väärtus ja sellise hinnangu allikas;
 - (c) seletus selle kohta, kas saadud väärtused vastavad vähemalt nende eest välja lastavate aktsiate arvule ja nimiväärtusele või kui nimiväärtus puudub, siis nende arvestuslikule nimiväärtusele ning, kui see on asjakohane, ülekursile;
 - (d) seletus selle kohta, kas algse hindamisega võrreldes on ilmnenu uusi olulisi asjaolusid, kui see on asjakohane.

See avaldus avaldatakse vastavalt direktiivi 68/151/EMÜ artiklile 3.

2. Iga liikmesriik määrab sõltumatu haldus- või kohtuorgani, mis vastutab vastavalt artiklile 10a tehtud mitterahaliste sissemaksete ja lõikes 1 viidatud deklaratsiooni õiguspärasuse kontrollimise eest.”
2. Artikli 11 lõike 1 esimest lõiku muudetakse järgmiselt:
 - (a) õnad „artikkel 10” asendatakse sõnadega „artikli 10 lõiked 1, 2 ja 3”;
 - (b) lisatakse järgmine lause:
„Artikleid 10a ja 10b kohaldatakse *mutatis mutandis*.”
3. Artikli 19 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui liikmesriigi seadused lubavad kas äriühingul endal või oma nimel, kuid äriühingu huvides tegutseva kolmanda isiku kaudu omandada oma aktsiaid, siis tuleb selliste omandamiste puhul täita järgmisi tingimusi:

- (a) nõusoleku peab andma üldkoosolek, kes määrab selliste omandamiste korra ja tingimused ning eelkõige omandatavate aktsiate suurima arvu, tähtaja, mille jooksul nõusolek kehtib ja mis ei tohi ületada 5 aastat, ning tasulise omandamise korral maksimum- ja miinimumtasu. Haldus- või juhtorganite liikmed on kohustatud tagama, et iga seadusliku omandamise ajal järgitakse punktides b, c ja d märgitud tingimusi;
- (b) omandamised, kaasa arvatud eelnevalt äriühingu omandatud ja talle kuuluvad aktsiad ning oma nimel, kuid äriühingu huvides tegutseva isiku omandatud aktsiad, ei tohi põhjustada netovara vähenemist alla artikli 15 lõike 1 punktis a mainitud summa;
- (c) tehingus võib kasutada ainult aktsiaid, mille eest sissemakse on täielikult tehtud;
- (d) kohaldatakse aktsionäride võrdse kohtlemise põhimõtet; eelkõige peetakse sellele põhimõttele vastavaks äriühingu poolt oma aktsiate omandamist ja müüki reguleeritud turul, nagu see on määratletud direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punktis 14.

Liikmesriigid võivad kehtestada esimeses lõigus määratletud omandamiste suhtes tingimuse, et omandatavate aktsiate, kaasa arvatud eelnevalt omandatud ja äriühingule kuuluvad aktsiad ning oma nimel, kuid äriühingu huvides tegutseva isiku kaudu omandatud aktsiate nimiväärtus või nimiväärtuse puudumisel arvestuslik nimiväärtus ei tohi ületada 10% märgitud aktsiakapitalist.”

4. Artikli 23 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Äriühing, silmas pidades oma aktsiate omandamist kolmanda isiku poolt, ei tohi teha ettemakseid, anda laene ega tagatisi, kui siseriiklikes õigusaktides ei kehti selliste tehingute suhtes teises kuni viiendas lõigus sätestatud tingimused.

Tehingud peavad toimuma haldus- või juhtorgani algatusel ja vastutusel õiglastel turutingimustel, eelkõige seoses intressiga, mida äriühing saab kolmandalt isikult, ning tagatisega, mida kolmas isik annab äriühingule lõigus 1 viidatud laenude ja ettemaksete eest. Kolmanda isiku krediitdiseisundit peab olema nõuetekohaselt uuritud ja äriühing peab suutma säilitada likviidsuse ja maksevõime järgmise viie aasta jooksul. Viimast peab usutavalt tõendama üksikasjaliku rahavoogude analüüsiga, mis põhineb tehingu heakskiitmise ajal olemasoleval teabel.

Haldus- või juhtorgan peab küsima tehingutele üldkoosoleku eelnevat heakskiitu, ning sel juhul tegutseb üldkoosolek kooskõlas artiklis 40 sätestatud kvoorumi- ja häälteenamusnõuetega. Haldus- või juhtorgan peab esitama üldkoosolekule kirjaliku aruande, milles sisalduvad tehingu põhjused, aktsiaseltsi huvi sellise tehingu sooritamise vastu, tehingu sooritamise tingimused, tehinguga äriühingu likviidsusele ja maksevõimele kaasnevad riskid ning hind, millega kolmas isik aktsiad omandab.

See aruanne tuleb vastavalt direktiivi 68/151/EMÜ artiklile 3 esitada registrisse avaldamiseks.

Kolmandatele isikutele antava finantsabi kogusumma ei tohi vähendada netovara alla artikli 15 lõike 1 punktis a määratletud summa.

Kui kolmas isik omandab äriühingult äriühingu oma aktsiaid artikli 19 lõike 1 tähenduses või märgitud aktsiakapitali suurendamise käigus välja lastud aktsiaid, peab see omandamine toimuma õiglase hinna eest, et vältida olemasolevate aktsiaosaluste suhtelist vähenemist.”

5. Lisatakse järgmised artiklid 23a ja 23b:

„Artikkel 23a

Aktsionäril on õigus vaidlustada üldkoosoleku heakskiit artikli 23 lõikes 1 viidatud tehingule, esitades kohasele haldus- või kohtuorganile taotluse selle tehingu õiguspärasuse hindamiseks.

Artikkel 23b

Juhtudel, kui artikli 23 lõikes 1 viidatud tehingu pooleks oleva äriühingu haldus- või juhtorgani üksikliikmed või nõukogu direktiivi 83/349/EMÜ* tähenduses emattevõtja haldus- või juhtorgani üksikliikmed või selline emattevõtja ise või oma nimel, kuid selliste organite liikmete või sellise ettevõtja huvides tegutsevad üksikisikud on sellise tehingu teiseks pooleks, kindlustavad liikmesriigid piisavate tagatiskohustuste abil, et selline tehing ei läheks vastuollu äriühingu huvidega.”

* ELT L 193, 18.7.1983, lk 1.

6. Artikli 27 lõike 2 teine lõige asendatakse järgmisega:

„Kohaldatakse artikli 10 lõikeid 2 ja 3 ning artikleid 10a ja 10b.”

7. Artiklisse 29 lisatakse järgmine lõige 5a:

“5a. Kui börsiettevõtte haldus- või juhtorganile antakse vastavalt lõikele 5 volitus eesõiguse piiramiseks või välistamiseks, seades lisatingimuseks, et tulevaseks märgitud aktsiakapitali suurendamiseks väljalastavad aktsiad tuleb välja lasta turuhinnaga, mis väljalaskmise ajal valitseb ühel või mitmel reguleeritud turul direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses, on haldus- või juhtorgan vabastatud kohustusest esitada üldkoosolekule kirjalik aruanne, mida nõutakse käesoleva artikli lõikes 4. Aktsionärid võivad siiski taotleda, et haldus- või juhtorgan selgitaks eesõiguse piiramise või välistamise põhjuseid.”

8. Artikli 32 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Aktsiaaktsiakapitali vähendamise puhul on vähemalt võlausaldajail, kelle nõuded eelnevad vähendamisotsuse avaldamisele, vähemalt õigus saada tagatis nõuete kohta, mis otsuse avaldamise kuupäevaks pole rahuldatud. Liikmesriigid võivad jätta sellise

õiguse arvestamata vaid juhul, kui võlausaldajal on piisavad tagatised, või kui need tagatised ei ole vajalikud äriühingu vara silmas pidades.

Liikmesriigid sätestavad esimeses lõigus kehtestatud õiguse kasutamise. Liikmesriigid tagavad igal juhul, et võlausaldajatel oleks lubatud taotleda kohaselt haldus- või kohtuorganilt piisavaid tagatise, kui nad suudavad usutavalt näidata, et märgitud aktsiakapitali vähenemise tõttu on nende nõuete rahuldamine ohus ja et äriühingult ei ole saadud piisavaid tagatise.”

9. Lisatakse järgmised artiklid 39a ja 39:

„Artikkel 39a

1. Liikmesriigid tagavad, et aktsionär, kellele kuulub vähemalt 90% börsiettevõtte märgitud aktsiakapitalist, edaspidi „põhiaktsionär”, saab nõuda kõikide ülejäänud aktsiate omanikelt, edaspidi „vähemusaktsionärid”, et nad müüksid need aktsiad talle õiglase hinnaga. Liikmesriigid võivad siiski määrata kõrgema ülemmäära tingimusel, et see ei ületa 95% aktsiaseltsi märgitud aktsiakapitalist.

Äriühingut loetakse käesoleva sätte tähenduses börsiettevõtteks, kui selle aktsiatega kaubeldakse reguleeritud turul, nagu see on määratletud direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punktis 14.

2. Liikmesriigid tagavad, et on võimalik kindlaks teha, millal see ülemmäär on saavutatud.
3. Kui äriühing on välja lasknud mitut liiki aktsiaid, võivad liikmesriigid ette näha, et õigust nõuda vähemusaktsionärit aktsiate müümist vastavalt lõikele 1, kohaldatakse ainult selle liigi suhtes, mille puhul on nimetatud lõikes viidatud ülemmäär saavutatud.
4. Liikmesriigid tagavad, et iga asjaomane vähemusaktsionär võib nõuda õiglase hinna hindamist.

Sellele, kas hind on õiglane, annab hinnangu sõltumatu haldus- või kohtuorgan või sellise organi poolt määratud või kinnitatud sõltumatu ekspert. Sellised eksperdid võivad vastavalt iga liikmesriigi seadustele olla nii füüsilised kui juriidilised isikud. Sellist hindamist tuleb nõuda kolme kuu jooksul pärast vähemusaktsionärit müümise nõudmist ja vastavalt lõikele 1 hinna teatavaks tegemist.

5. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 2004/25/EÜ* artikli 15 kohaldamist.

* ELT L 142, 30.4.2004, lk 12.

Artikkel 39b

1. Liikmesriigid tagavad, et börsiettevõtte vähemusaktsionärid saavad nõuda ühiselt või üksikult, et põhiaktsionär ostaks neilt selle äriühingu aktsiad õiglase hinna eest.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui lõikes 1 mainitud tehingu võimalikud pooled ei jõua õiglase hinna osas kokkuleppele, uurib hinda sõltumatu haldus- või kohtuorgan või sellise organi määratud või kinnitatud sõltumatu ekspert. Selline ekspert võib vastavalt iga liikmesriigi seadustele olla nii füüsiline kui juriidiline isik.
 3. Artikli 39a lõike 1 teist ja kolmandat lauset ning lõikeid 2 ja 3 kohaldatakse *mutatis mutandis*.
 4. Liikmesriigid tagavad kohase menetluse, mis kindlustab kõikide vähemusaktsionäride õiglase kohtlemise.
 5. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 2004/25/EÜ artikli 16 kohaldamist.”
10. Artikli 41 lõige 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Liikmesriigid võivad artikli 9 lõikest 1, artikli 19 lõike 1 punktist a ning artiklitest 25, 26 ja 29 kõrvale kalduda ulatuses, mis on vajalik võtmaks vastu või kohaldamiseks sätteid, et ergutada töötajaid või teisi siseriikliku õigusega määratletud isikute rühmi osalema äriühingute kapitalis.”

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 31. detsembriks 2006. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vastavustabeli viivitamata komisjonile.
- Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

1. lisa: Mõju eelhindang

1. PROBLEEMI KINDLAKSTEGEMINE

Kirjeldage probleemi, mille lahendamiseks on meede/ettepanek mõeldud:

Tarbetult keerukad menetluse teatavas korralduses, mida tuleb aktsiaseltsidel järgida kapitali moodustamisel ja muutmisel.

Märkige ära probleemiga seonduvad potentsiaalselt jätkusuutmatud suundumused:

- Majanduslikud: ***Liiga vähene paindlikkus ja liiga suured kulud äriühingutele, mis peavad finantseerimispõhjustel kiiresti reageerima kapitalituru arengutele***

- Sotsiaalsed: ***ei ole***

- Keskkonnaga seotud: ***ei ole***

Märkige ära potentsiaalsed vastuolud nende kolme dimensiooni vahel või teiste poliitikatega ei esine

2. ETTEPANEKU EESMÄRK

Milline on meetme üldeesmärk ehk millist mõju oodatakse ?

Äriühingute kulude ja aja kokkuhoid, kui nad tegelevad teatavate aktsiakapitaliga seotud toimingutega.

3. POLIITILISED VÕIMALUSED

*Milline on peamine lähenemisviis, mida soovitatakse eesmärgi saavutamiseks? ***Mõõdukalt deregulatiivne lähenemine.****

*Milliseid poliitilisi vahendeid on kaalutud? ***Praeguse teise äriühinguõiguse direktiivi muutmist.****

*Mil moel järgitakse määratletud vahenditega subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid? ***Sel moel, et piirduvad Euroopa Liidus äriühinguõiguse ühtlustamise peamise vahendi, teise direktiivi lihtsustamisega.****

*Millised võimalused saab praeguses varases etapis välistada? ***Teises direktiivis sätestatud aktsiakapitali säilitamise korra muutmise, mis poleks kooskõlas selle direktiivi eesmärgiks oleva vähemusaktsionäride ja võlausaldajate kaitsega.****

4. MÕJUD – POSITIIVSED JA NEGATIIVSED

*Andke palun esialgne hinnang valitud võimaluste positiivsele ja negatiivsele mõjule, eelkõige nende majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaga seotud tagajärgede aspektist. **Positiivne:** aktsiaseltside kulude ja halduskoormuse vähenemine tänu eespool nimetatud tehingute suhtes lihtsamate menetluste kehtestamisele.*

***Negatiivne:** ei ole ette näha*

*Palun märkige, keda valitud võimalused mõjutavad ja võimalikud tõsised mõjud teatavale sotsiaalsele rühmale, majandussektorile või regioonile (ELis või sellest väljaspool) lühikeses, keskmises ja pikas perspektiivis? **ei ole***